Iulia Mărgărit

CONSIDERAȚII ASUPRA UNOR TERMENI DIN LEXICUL TĂBĂCĂRIEI

1. În articolul de față supunem discuției câteva elemente lexicale care au în comun apartenența: fac parte, în totalitate, din lexicul profesional al tăbăcăriei[1]. Sub aspectul soluțiilor oferite, privind originea, în lucrările de profil, acestea impun comentarea.

2. În cele ce urmează, prezentăm cazurile, din domeniul menționat, identificate pe baza DA (MDA) şi DLR:

2.1. Cârnosí figurează în DA cu mai multe sensuri:

I. 1. „a sfâşia, a rupe carnea în bucăți, a măcelări”: *De i-ar împinge păcatul să-mi deschidă uşa ... ştiu că i-aş* ***cârnosi*** *şi jumuli* (Creangă, P., 21). 2. (p. anal.) (Tăbăc.) „a prepara o piele, curățind-o de carne; a cărnui”: [Pieile] ***se cârnosesc****, adecă se curăță de toată carnea ce a putut rămânea pre dânsele la jupuitul vitei,* ***se cârnosesc*** *cu gripca (cele mari) şi cu coasa (cele mici)* (Ionescu, M., 698). 3. (Fig.) „a munci, a trage, a necăji pe cineva, a chinui” (*Şez.*, II, 187).

II. refl. 1. „a se hârjoni, a se drăgosti”. 2. „a se muia ca şi carnea” (Costinescu).

Dicționarul-tezaur nu oferă soluții etimologice, spre deosebire de alte dicționare:

CADE s.v. *cărnosi, cârnosi* (tranz. şi refl.) include semantismul „a (se) muia ca o carne; a jupui de carne”, cu etimonul *cărnos*.

SDLR s.v. *cărnosesc* „rar” [tranz.] indică semantismul „jupoi, curăț de carne, sfârtic; refl. mă hârjonesc”, iar ca punct de plecare al verbului consideră *carne*.

CDER *cârnosi* s.v. *carne*: „derivarea este neclară şi se datoreşte contaminației cu srb. *krinjiti* «a face bucățele»”, oferind o soluție fantezistă prin implicarea unui verb absent din limba română.

DEX înregistrează, inexplicabil, două titluri distincte: *cărnosi* „a îndepărta resturile de carne de pe dosul unei piei, înainte de tăbăcire”, cu analiza „din *cărnos*” şi *cârnosi* „a sfâşia pe cineva sau o bucată de carne”, cu mențiunea „et. nec. cf. *cărnos*”.

MDA: „ct. nesig.; cf. *cărnos*”, pentru un semantism bogat 1. „a rupe carnea în bucăți”. 2.–3. „a sfâşia pe cineva sau o bucată de carne”. 4. [fig.] „a munci (greu)”. 5. [fig.] „a necăji pe cineva”. 6. [fig.] „a chinui”. 7. refl. „a se hârjoni”. 8. „a se înmuia asemenea cărnii”. 9. „a dobândi culoarea cărnii”.

2.1.1. Problemele pe care le ridică tratarea cuvântului în dicționare vizează, în egală măsură, semantismul, respectiv, ordinea sensurilor, implicit, marcarea celui

[1] În legătură cu necesitatea cercetării meseriilor sub aspect terminologic, v. C. Căplescu, *Pentru studierea vocabularului meseriilor*, în „Limba română”, VIII, 1, p. 66–68.

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

primordial şi originea, ocultată (DA) ori rezolvată diferit de la o sursă la alta. Fiecare dintre dicţionarele amintite optează pentru anumite înţelesuri şi pentru o anumită ierarhie a acestora. În acest sens, ni se pare foarte probabil ca verbul în discuţie să se fi creat în domeniul tăbăcăriei, răspunzând necesarului terminologic al acestei îndeletniciri, de unde mai apoi s-a răspândit. Pentru a pregăti pieile, în vederea tăbăcirii, era nevoie de curăţarea prealabilă a acestora, prin îndepărtarea tuturor resturilor de carne sau de pieliţe. Verbul care definea acţiunea ar fi putut să fie, pentru început, *cărnui*, de altfel atestat cu acest înţeles (v. DA s.v. *carne*). Între acesta şi potenţiala devenire, *cârnosi* presupunem o anumită „presiune" terminologică în cadrul aceluiaşi vocabular. Astfel, nu excludem posibilitatea ca *argăsi*, sinonim cu *tăbăci*, să fi influenţat formal *cărnui*, date fiind proximitatea şi succesiunea operaţiilor. Sub impulsul lui *argăsi*, ca etapă de lucru imediată, *cărnui* ar fi putut deveni *cărnăsi*. Modificarea fonetică ulterioară o punem pe seama analogiei cu un alt verb, exterior tăbăcăriei, dar paronim: *târnosi*, având unul dintre înţelesuri, relativ, apropiat, „a chinui, a tăvăli, a târnui, a împinge încoace şi încolo", acţiuni executate şi la pregătirea pieilor în vederea argăsirii. Prin atracţia lui *târnosi, cărnăsi*, ar fi devenit *cărnosi, cârnosi*. Ipoteza noastră se întemeiază pe mai multe argumente. În ALRR – Munt. şi Dobr., V, Pl. 180, chest. [2530] „J'écharne (la peau)" au fost notate inovaţiile semantice *argăseală* „acţiunea de a curăţa pieile de resturile de carne şi pieliţe": [carnea] *se curăţă la* ***argăsală*** (pct. 722), precum şi verbul *argăsi*, evident, cu acelaşi înţeles, pct. 776: *argăsesc, se curăţă* [carnea]. Aceeaşi situaţie a fost înregistrată în NALR – Olt., V, Pl. 141: pct. 901, 903, 921, 931, 969, 975, 984. Extensiunea de sens reflectă, pe de o parte, contiguitatea celor două operaţii, pe de altă parte suprimarea „distanţei" *cărnui/argăsi* prin suprapunere de termeni, explicabilă şi prin coprezenţa lor contextuală. Mai adăugăm şi faptul că, la rândul lui, *târnosi* a dobândit, dialectal, sensul „a argăsi", probabil în interacţiunea *cărnui/târnosi*, conform etapei de început: *cărnăsi – târnosi*, dar şi celei ulterioare, încheiate prin amendamente formale: *cărnosi/târnosi* şi de sens *cârnosi = târnosi*. ALRR – Munt. şi Dobr., V, Pl. 180, pct. 782 consemnează *târnosesc*, ca răspuns la chestiunea „J'écharne la peau". Dacă pentru *cârnosi* socotim „a jupui pieile de ...", semnificaţie primordială, atunci „a rupe, a sfârteca, a sfâşia carnea în bucăţi", reprezintă un sens secund. Celelalte înţelesuri, separate în DA, descind tot din semantismul primar. Rămân discutabile 8.–9. din MDA, probabil incluse abuziv în acelaşi paragraf. Nu excludem posibilitatea implicării formantului *-isi*, pentru înţelesurile „a se muia asemenea cărnii" şi „a dobândi culoarea cărnii" (cf. *zaharisi*). În acest sens, anumite modificări fonetice, *cărnisi* > *cărnesi* > *cărnăsi*, ar fi putut duce la suprapunerea şi confuzia verbelor omonime, la un moment dat din evoluţia lor.

2.1.2. Cât priveşte originea verbului *cârnosi*, acesta ar reprezenta, mai degrabă, un denominativ, analizabil prin baza *carne*. Propunerea din CADE şi DEX (*cărnos* + suf. *-i*) nu rezistă examenului semantic, căci *cârnosi*, cu definiţia „a îndepărta bucăţile de *carne* de pe piei, înainte de a fi puse la argăsit" justifică relaţia cu baza

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

simplă şi nu cu derivatul în *-os*[2]. În acelaşi sens pledează şi criteriul fonetic, deoarece derivatele verbale secundare, de la baze adjectivale în *-os*, înregistrează o modificare la joncțiunea celor doi formanți *-os* + *-i*: *găunos* + suf. *-i* > (*refl.*) *găunoşi*.

2.2. Pentru **dubălăríe**, răspândit în Moldova, cu două accepții: 1. „meseria *tăbăcarului* (= *dubălar*)"; 2. „atelier (sau secție industrială) în care se tăbăcesc pieile", DLR indică un singur etimon „*dubălar* + suf. *-ărie*" [sic!], în timp ce MDA, pentru ambele sensuri, menționează analiza *dubălar* + suf. *-ie*. CADE exclude fațeta etimologică a derivatului, consemnat de SDLR cu un singur sens şi fără etimon, iar TDRG, pentru înțelesul „tăbăcărie", specifică „et. *dubălar*".

Față de tratarea parțială, comasată şi confuză a cazului se impun câteva rectificări: 1. recunoaşterea a două semnificații distincte (ca în DLR, MDA). 2. fiecărui sens i se cuvine o etimologie proprie. În funcție tocmai de criteriul respectiv, al înțelesului: *dubălărie* 1. „atelier" < *dub(e)ală* + suf. *-ărie*, ca „loc specializat în care pieile se pun la *dub(e)ală*", derivat colectiv; *dubălărie* 2. „meseria, îndeletnicirea de tăbăcar", analizabil prin *dubălar* + suf. *-ie* (cf. *fierărie* 1. „magazin în care se vând, se prelucrează obiecte de fier", cu analiza *fier* + suf. *-ărie*; 2. „atelier în care munceşte *fierarul*", cu analiza *fierar* + suf. *-ie*). În aceste condiții, pentru DLR se impune reevaluarea soluției avansate, *dubălar* + suf. *-ărie*, inacceptabilă, nici sub aspectul componentelor, care nu corespund cu structura fonetică a termenului, şi nici sub cel al capacității aceleiaşi analize de „a acoperi" ambele sensuri indicate.

2.3. Dubăli figurează în DLR cu precizarea „prin Maram." şi semantismul „a argăsi". Aspectul pentru care l-am reținut este etimonul specificat: *dubi* + suf. *-ăli*. Considerăm că derivatul constituie un denominativ, analizându-se satisfăcător prin baza *dubeală* + suf. *-i* „mai ales că există şi expresia consacrată *a pune la dubeală*, după cum rezultă chiar din citatele DLR: *Întâi pun pieile în apă ca să le moaie ... le întind pe un lemn ... le sară ... şi apoi le* ***pun la dubală*** *unde stau câteva zile* (Drăghici, R., 142). *Bordeiul se umplu de-un miros de fân vechi, de băligar, şi piei de oaie* ***puse la dubeală*** (Camilar, N. II, 266). Nucleul nominal al expresiei a precipitat crearea derivatului. În sprijinul ipotezei avansate, aducem un caz similar rezolvat diferit, chiar în DLR: *mânjeli* (reg.) 1. „a murdări, a mozoli". 2. „a unge cu mânjeală; a mânji", cu indicația „v. *mânjeală*". De altfel, însăşi glosarea „a unge cu mânjeală" indică baza derivativă, mai mult decât evidentă, relația *mânjeală* > *mânjeli* impunându-se aproape de la sine. Aceeaşi situație este valabilă şi pentru *dub(e)ală* > *dubăli* (conform foneticii graiului), mai ales prin comparație cu *dubă* + suf. *-ăli*.

2.4. Dubélişte a fost preluat în DLR din *Gl. reg.*, 31, cu mențiunea (prin Bucov.) „căldură mare, zăpuşeală". Prin semantism, s-ar părea ca termenul nu se înscrie în lexicul tăbăcăriei. În schimb, analiza formală ne îndreaptă atenția către un virtual punct de plecare din domeniul în cauză: *dubeală* + suf. *-işte*. Ca deverbal,

[2] Trebuie să recunoaştem faptul că, având în vedere domeniul de activitate, *cărnos* „cu multă carne, plin de carne", ar fi putut însemna, prin adaptare, „cu multe *urme* de carne" care ar fi necesitat eradicarea, iar verbul corespunzător *cărnoşi, cârnoşi*, atestat în unele dicționare din secolul al XIX-lea s-ar fi putut reface prin corelare cu adjectivul în cauză. Rezervele față de o astfel de ipoteză se întemeiază pe atestarea verbului *cărnui*, ca termen specializat în vocabularul tăbăcăriei.

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

baza indicată, la rândul ei, este raportabilă la verbul corespunzător: *dubi*, fapt ce ar motiva, în plus, includerea derivatului în terminologia profesională anunțată în titlu. De aceea, comentariul termenului presupune evaluarea acestuia sub aspectul originii. În această privință, DLR specifică „cf. ucr. *dobi*", sugestie imposibilă, prin implicarea directă a limbii ucrainene în cazul derivatului discutat. Locul indicației respective este în altă parte, respectiv, în paragraful rezervat verbului *dubi*, unde figurează precizarea „din ucr. *дубити*". Trecând peste inconsecvența soluțiilor etimologice, cel puțin ca grafie, propunem crearea termenului în discuție pe terenul limbii române, cu punctul de pornire *dubeală*. Semantismul figurat al derivatului în *-işte* „căldură mare" impune corelarea cu baza menționată, întrucât pieile puse la *dubeală* dezvoltă o anumită temperatură, până la încingere, necesară prelucrării lor, alteori soluția respectivă chiar se fierbe: *Dar pe foc ce e-n căldare? / Ia,* ***dubeal****-am pus să fiarbă* (v. DLR s.v.). Sensul figurat al derivatului s-ar datora analogiei cu derivate ale aceluiaşi sufix, având înțelesul indicat. Aşa este *jarişte* „căldură mare", semnalat în Muşcel (Codin, 43). Formal, *dubelişte* se înscrie în seria unor derivate secundare, cu acelaşi formant, ale căror baze, ele însele sunt derivate: *bătel****işte*** < *bătează*; *izbel****işte*** < *izbeală*; *oprel****işte*** < *opreală*; *privel****işte*** < *priveală*; *roiel****işte*** < *roială*[3]. Formantul *-işte* conferă repetitivitate, intensitate acțiunii: *bătelişte* „loc bătătorit de vite" (pentru că acestea execută stadiul *bătează* „acțiunea de a bate cu picioarele", premisă necesară pentru a realiza realitatea numită prin derivatul *-işte*); *izbelişte* „loc părăsit, abandonat" (expus la *izbeală* „lovirea" vântului, a oamenilor, a animalelor etc.). În această cheie, *dubelişte*, în raport cu *dubeală*, reprezintă un intensiv prin valoarea colectivă, aici în sens abstract, conferită de formant. E suficient să comparăm dubletele bază-derivat de felul *jar – jarişte*; *nisip – nisipişte*, pentru a sublinia diferențele graduale, derivatele exprimând intensitatea, cantitatea, în grad înalt. Astfel, *nisipişte* defineşte un teren cu mult nisip, față de bază care semnalează, în mod neutru, prezența acestuia. Un argument în plus pentru raportul *dubeală* > *dubelişte* îl oferă acelaşi *Gl. reg.* unde figurează succesiunea de termeni *budeală, budelişte*. Ca variante cu metateză, ele reprezintă acelaşi raport, ilustrându-l, şi este regretabil că DLR nu le-a valorificat prin includerea lor în paragrafele cuvintelor-titlu, ocultând şansa etimologiei reale.

2.5. Duvár, împrumut de origine turcă, *duvar*, în MDA figurează cu următoarele accepții: 1. (Olt.) „zid". 2. (Olt.) „împrejmuire de zid sau de lemn, gard". 3. (reg.) „parte bătută în scânduri la pridvor". 4. (reg.) „zidar".

DLR preia „creator" prezentarea din MDA, concentrând-o în două semnificații, însoțite de citate convingătoare: 1. (Prin sud-vestul Olteniei şi prin sudul Munteniei) „zid; împrejmuire de zid sau lemn, gard": *Bolți lungi şi sucite ca ulicioarele, cu* ***duvar****, înnegrite de vremuri* (Conv. lit., XLIV, 308). 2. (reg.) „zidar": *În Banat „opincarii" („argăsitorii", „****duvarii****", „loderii"), precum şi toți ceilalți meseriaşi, în limbajul lor, se numesc „maistori"* (Pamfile, I.C., 43). Pentru ambele semnificații, dicționarul-tezaur indică etimonul „din tc. *duvar*, srb. *duvar*. Omonimia *duvar*

[3] DA, ca de altfel şi DLR, procedează inconsecvent în analiza derivatelor, fără respectarea unui criteriu evident: *bătelişte* < *bate, izbelişte* < *izbeală, oprelişte* < *opri, privelişte* < *priveală, roielişte* < *roială*.

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

„gard, zid", *duvar* „zidar", cu aceeaşi proveniență, pare suspectă. Către depistarea semantismului real ne-a îndreptat seria sinonimică împreună cu citatul în care apare regionalismul în discuție şi pe care DA îl foloseşte pentru a ilustra *loder*. În acest sens, *argăsitorii* (în DLR, cu o regretabilă greşeală nereperată în timp util: *argăritorii!*), *duvarii, loderii*, cu toții exercită aceeaşi profesie, fiind tăbăcari, iar accesoriul fundamental în activitatea lor îl constituie *duba*, despre care ne informează DLR s.v. 2. „vas circular sau paralelipipedic, construit din lemn ori din beton, sau groapă căptuşită cu lemn în care sunt tăbăcite pieile cu soluții de extracte tanante vegetale ...": *Magazia* ***dubelor*** *... se umple cu var stins în care zac pieile până ce se roade părul* (Ardeleanu, D., 102). Cât priveşte originea derivatului *dubar*, DLR îl consideră deverbal: *dubi* + suf. *-ar*, chiar dacă, cu forța evidenței, baza derivativă a termenului rămâne *dubă* (v. discuția *infra* s.v. *argăsar*). *Dubar* ar fi putut dezvolta var. *duvar*, dată fiind comutarea [b] > [v] frecventă în limbă, chiar la nivelul graiurilor din Banat: (cf. *băschie* „cui mare, piron" > *veschie* – DSB, III s.v.). Prin urmare, pentru a reflecta realitatea lingvistică, *duvar* ar trebui să figureze s.v. *dubar* 1. În cadrul îndeletnicirii respective, pentru transparență lexicală deplină, meseriaşul care pune pieile la tăbăcit în *dubă* a fost numit *dubar*, derivat pe care dicționarul-tezaur îl confirmă: ca element regional 1. „tăbăcar"; 2. „piuar" (după sistemul *plugar* < *plug, strungar* < *strung*).

2.6. Tăbăcár. Cu înțelesul „persoană specializată în tăbăcitul pieilor; argăsitor", *tăbăcar* figurează în majoritatea dicționarelor cu etimologia *tabac* + (suf. *-ar*). Baza derivativă indicată, semnificând ea însăşi „tăbăcar", constituie, în momentul de față, un termen învechit (v. DLR s.v. 1.). Dacă lucrătorul specializat s-a numit *tabac*, împrumut din limba turcă (*tabak*), apare întrebarea firească de ce a fost nevoie să se creeze încă un termen şi, mai ales, derivat de la aceeaşi temă. După toate probabilitățile, modificarea formală nu prezintă motivație semantică. Din acest motiv, la baza creării derivatului presupunem analogia termenului preexistent (*tabac*) cu derivate în *-ar* din aceeaşi sferă de referință. Dacă avem în vedere faptul că *tabac* defineşte meseriaşul care pregăteşte materia primă pentru *blănar, căciular, cojocar, curelar*, *pielar, şelar* atunci putem accepta atracția analogică exercitată de formațiile citate asupra vechiului împrumut de origine turcă. Posibilitatea de interacțiune a termenilor menționați a fost favorizată de coexistența simultană a acestora, fiind atestați în Anon. Car. (v. DA s.v. *blănar, cojocar*; DLR s.v. *tabac*). Secvențe ca: *Făcând cercetare asupra breslei* ***cojocarilor şi blănarilor*** (a. 1801, v. DA s.v. *cojocar*); *Meseriaşi şi neguțători, împărțiți în isnafuri sau corporații, croitori ...* ***curelari, ceaprazari, tabaci*** (Ghica, S., XIV), într-o structură oportună, extinsă cu includerea *tabacilor* în enumerare, ar fi putut determina derivarea analogică cu rezultatul *tăbăcar*, aşadar: *curelari, ceaprazari, tăbăcari*. În acest mod, s-a realizat o anumită regularizare terminologică în lexicul profesional din punctul de vedere al structurii unor unități, create prin derivare, pe baza aceluiaşi formant: *blăn**ar**, căciul**ar**, cojoc**ar**, curel**ar**, piel**ar**, şel**ar**, tăbăc**ar***. Cu timpul, derivatul dobândeşte credibilitate prin posibilitatea înscrierii în seria derivatelor în *-ar*, definind „nume de meseriaşi", (*fier**ar**, ol**ar**, pânz**ar**, plug**ar***, chiar *argăs**ar***, din acelaşi domeniu de referință etc.), iar *tabac* îşi restrânge tot mai mult aria de

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

răspândire. Ultima atestare a termenului, după DLR, a fost extrasă din *Povestea vorbei* II, 52/11 de Anton Pann: *La **tabaci** cine munceşte / Pielea i se tăbăceşte*.

2.7. Într-o situaţie similară se află şi **argăsár**, din aceeaşi serie sinonimică, ilustrat în DA, singurul dicţionar, dintre lucrările vechi, care l-a înregistrat, cu următoarele texte: *La noi se făcea mai demult negoţ mare cu scumpie pentru **argăsari*** (Braşov). ***Argăsar** de piele de capre negre*: „chamoiseur” (Pontbriant) (v. DA s.v.). Ulterior, MDA a preluat informaţia din DA fără a aduce o contribuţie nouă. Similitudinea cazurilor *tăbăcar, argăsar* constă în modul lor comun de creare, pentru ultimul termen, altul decât cel indicat în DA: „derivat din *argăsi*, prin suf. nom. agent *-ar*”, dacă recunoaştem specializarea formantului pentru derivate nominale. În acest sens, formaţiile considerate deverbale de Pascu, *Sufixe*, 82 sunt toate discutabile sub aspectul bazei: *cordar* „morceau de bois qui sert à raidir la corde de la scie, garot” < *încordez; găurariu* „poinçon” < *găuresc; stăvilar* „instrument care stăvileşte apa la moară” (DaméT, 147) < *stăvilesc*; *stropşeriu* „lemnul cu crengi în vârf cu care, la culesul viilor stropşesc sau strivesc strugurii în cadă” < *stropşesc*. În realitate, derivatele citate sunt analizabile prin numele respective: *coardă* „sfoara care se răsuceşte, apropiind braţele şi întinzând pânza ferăstrăului”: *Aţa ferăstrăului numită încă şi **coardă**, şfară, funie, strună sau întinzător, slujeşte să ţină astfel braţele întinse, ca să fie întinsă şi pânza* (Pamfile, I.C., 121); *gaură > găurar* „instrument pentru făcut *găuri*”; *stropşer*, prin schimbare de sufix de la *stropşitor*, iar *stăvilar* de la *stavilă*, poate chiar din expr. *a pune ~*. Prin urmare, pentru *argăsar* propunem aceeaşi soluţie, ca în cazul de mai sus: de la *argăsitor*, prin substituţia formantului *-itor* cu *-ar*. Fără să cunoască o largă răspândire, *argăsar* reflectă aceeaşi tendinţă semnalată *supra*, de uniformizare a terminologiei din punctul de vedere al formantului.

3. Cazurile de mai sus, selectate după problematica comună în privinţa semantismului şi a etimonului, ilustrează creativitatea limbii române la nivel dialectal. Îmbogăţirea termenilor moşteniţi (*carne > cărnui > ... cârnosi*), împrumutaţi (*dubă > dubeală >* 1. *dubălărie*, 2. *dubăli*, 3. *dubelişte*; *dubă > dubar > duvar*; *argăsi > argăsitor > argăsar*, atestă capacitatea acestora de a valorifica resursele proprii (din fondul latin sau dobândit ulterior) prin cele mai diverse procedee, de la derivare până la extensiune de sens (*cârnosi, dubelişte*). Dintre aceşti termeni, unii depăşesc frontierele dialectale, trecând în palierul superior al limbii standard (*tăbăcar*), pentru care, sub aspect lexical, graiurile au constituit dintotdeauna un rezervor fundamental, nu numai în ceea ce priveşte îmbogăţirea vocabularului, ci şi ca documente „vii” pentru studierea acestuia (v. informaţiile inedite recente din NALR – Olt. şi ALRR – Munt. şi Dobr).

ABREVIERI

ALRR - Munt. şi Dobr. = *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Muntenia şi Dobrogea*, de Teofil Teaha, Mihai Conţiu, Ion Ionică, Paul Lăzărescu, Bogdan Marinescu, Valeriu Rusu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, Bucureşti, I–II, 1996; III, 2001; de

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)

Teofil Teaha (coord.), Ion Ionică, Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, IV, 2004; de Teofil Teaha (coord.), Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, V, 2007.

CADE = I.-Aurel Candrea – Gh. Adamescu, *Dicţionarul enciclopedic ilustrat*. Partea I: *Dicţionarul limbii române din trecut şi de astăzi* de I.-Aurel Candrea. Partea II: *Dicţionarul istoric şi geografic ilustrat*, de Gh. Adamescu, Bucureşti, Editura „Cartea Românească", [1926–1931].

CDER = Alejandro Cioranescu, *Diccionario etimológico rumano*, La Laguna 1958–1966.

Conv. lit. = „Convorbiri literare", Iaşi, Bucureşti. Anul 1867–1868 ş.u.

DA = Academia Română, *Dicţionarul limbii române*, Bucureşti, 1913–1948.

DaméT = Fr. Damé, *Încercare de terminologie poporană română*, Bucureşti, 1908.

DEX = *Dicţionarul explicativ al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan". Editura Academiei, Bucureşti, 1975.

DLR = Academia Română, *Dicţionarul limbii române* (DLR). Serie nouă, Bucureşti, 1965.

Gl. reg. = V. Arvinte, D. Ursu, M. Bordeianu, *Glosar regional* [Bucureşti], Editura Academiei ..., [1961].

MDA = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti"; *Micul Dicţionar Academic*, vol. I, Literele A–C, 2001; vol. II, Literele D–H, 2002; vol. III, Literele I–Pr, 2003; vol. IV, Literele Pr–Z, 2003, Bucureşti, Univers Enciclopedic.

Muşcel = C. Rădulescu-Codin, *O seamă de cuvinte din Muşcel*, cu o introducere de dr. Gustav Weigand. Ediţia I. Câmpulung, [1901].

NALR – Olt. = *Noul Atlas Lingvistic pe Regiuni. Oltenia*. Vol. I–V, întocmit sub conducerea lui Boris Cazacu, de Teofil Teaha, Ion Ionică şi Valeriu Rusu, Bucureşti, 1967–1984.

Pamfile, I.C. = Tudor Pamfile, *Industria casnică la români*, Trecutul şi starea ei de astăzi. Contribuţiuni de artă tehnică şi populară, Bucureşti, 1920 (Academia Română. Din viaţa poporului român. Culegeri şi studii, VIII).

Pascu, *Suf.* = Dr. G. Pascu, *Sufixele româneşti*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1916.

SDLR = August Scriban, *Dicţionaru limbii româneşti (etimologii, înţelesuri, exemple, citaţiuni, arhaizme, neologisme, provincializme)*. Ediţiunea întâia, Iaşi, 1939.

Şez. = *Şezătoarea.* Revistă pentru literatură şi tradiţii populare, Fălticeni. Anul I, 1892 ş. u.

TDRG = H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, Band I–III, Bucureşti, 1903, 1911, 1924.

CONSIDÉRATIONS SUR QUELQUES TERMES DU LEXIQUE DE LA TANNERIE

(Résumé)

L'article discute quelques termes du vocabulaire de la tannerie sous l'aspect de l'origine en base de DA (MDA), DLR, car la source citée offre des solutions étymologiques qui imposent la réconsidération.

Cuvinte-cheie: lexic profesional, derivat colectiv, derivat analogic, transparenţă lexicală
Mots-clés: lexique professionnel, dérivé collectif, dérivé analogique, transparence lexicale

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti"
Bucureşti, Calea 13 Septembrie nr. 13

BDD-A461 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:00:42 UTC)